

indbragt et særskilt Forslag til Lov om, at Geistlige ikke maatte faae Ordination, førend de havde udtjent 4 Aar af deres Børnepligt. Landsstinget vil altsaa paa ingen Maade ved at gaae ind paa de 6 Medlemmers Forslag blive det Standpunkt utro, som det tidligere har vedkjendt sig. Jeg skal endvidere med Hensyn til den ærede sidste Talers Uttringer tillade mig den Bemærkning, at Sagen var meget simpel, dersom det alene var Staten, der udnævnte Geistlige. Dersom der kun var Tale om Børnepligten for dem, som Staten udnævner til Sognepræster, vilde det med Rette kunne siges, at Udnævnelsen i Reglen aldrig vilde skee indenfor den Aldersgrænse, da Børnepligten ikke er udtjent, i alt Fald i Vinten. Hvad der gjør, at der kan sees et Brud paa Righeden i den totale Fritagelse for de Geistlige er jo imidlertid, at der tillige er en Slags privat Kaldsret, som rigtignok faaer Statens Stempel. Enhver veed jo, at de private Geistlige som oftest faae deres Capellaner udnævnte af Staten efter deres eget Forslag, og herved er der altsaa en Dør aaben, hvorigjennem Folk vilde kunne unddrage sig Børnepligtens Opfyldelse. — Jeg skal endnu kun tillade mig den Bemærkning, at, forsaavidt man har talt om, at det skulde være upassende at commandere Præster til Tjeneste som Feltpræster, da kan jeg dog egentlig ikke see, at dette skulde være saa. Det er i Børnepligtsloven pålagt Kæger og Dyrkæger at aftjene deres Børnepligt ved at gjøre de Rundskaber, som de have erhvervet sig, frugtbringende for Hæren, og da der nu ikke her er Tale om at udskrive hvem som helst til Feltpræster, men kun om at anvende de Mænd, som have gjort sig dygtige til at indtræde som Præster i Folketirken, med andre Ord theologiske Candidater, som Feltpræster, saa kan der i mine Dine slet ikke siges at være noget Upassende dert. Naar de overhovedet ere dygtige til at være Sjælesørgere, maade de sandeligt ogsaa kunne være tjenlige i Hæren. Man har vel sagt, at dette Kald var saa vanskeligt, at der behøvedes selv udmærket dygtige Kræfter til at besejle det, og jeg kan til en vis Grad indrømme dette, nemlig naar man paa en Hær af 30 til 40,000 Mand kun vil ansætte 3 til 4 Feltpræster; thi der vil

da forlanges Saameget af disse Mænd, at det med Sandhed kan siges, at de ville være vanskelige at finde. Men set, at man gik over til et andet System, set, at man ansatte en Feltpræst ved hver Bataillon, paa hvert større Krigsskib og deslige, saa vilde Omfanget af Embedet jo blive langt mindre, og man maatte da, som sagt, kunne antage, at disse Folk, forsaavidt de overhovedet vare duelige til at være Sjælesørgere, ogsaa maatte kunne gjøre nogenlunde Fyldest under de paagældende Forhold. Man maa huske paa, at den hele Stilling og den hele Situation, hvorunder de i saa Fald komme til at virke, ogsaa paa dem maa udøve en løstende og styrkende Indflydelse. Jeg kan derfor ikke see noget egentligt Upassende i den omtalte Bestemmelse, men jeg indrømmer, at, dersom man vil følge det hidtilværende System, kun at ansætte nogle faa Feltpræster ved Hæren, da maa der udmærkede Kræfter til, og saa vil den omtalte Bestemmelse ikke have Noget at betyde.

S. Pedersen: Det synes mig unægteligt, som det heromhandlede Spørgsmaal under denne Sags Behandling baade i forrige Samling og i denne har antaget Dimensioner, hvortil det i og for sig ikke synes at give Anledning, og det saavel i som udenfor den lovgivende Forsamling. De Grunde, der ere blevne anførte fra Regeringens Side, og som hovedsagelig ogsaa have havt Fleertallet for sig heri Thinget, imod at Præsterne skulde være Soldater og indtræde i Armeens Rækker under lige Villkaar med Menigmand, støtter sig jo nærmest paa Sammelighedshensyn, idet man antager, at Agtelsen for den kirkelige Birkfømhed og den kirkelige Stand vilde svækkes hos Folkets store Fleerhed, naar de Geistlige gjorde Krigstjeneste. Jeg tilstaaer, at jeg ikke kan tillægge dette Hensyn nogen væsentlig Betydning, men det kan jo beroe paa en feilagtig Opfattelse fra min Side. Man har paastaet, at det vilde faare Folkets Følelse, hvis det blev Diemvidne til, at de Mænd, som ere kaldede til at føre Fredens Ord, nødedes til at føre Krigens Sværd. Det forekommer mig imidlertid, at Kjendsgjærningerne tale bestemt mod Rigtigheden af den Anskuelse, at der er en saadan Følelse tilstede hos Folket, idet nemlig Folke-